

ŠENGENO INFORMACINĖ SISTEMA

laisvės, saugumo ir teisingumo užtikrinimas

Šengeno informacinė sistema (SIS) yra IT sistema, kuri padeda apsaugoti jūsų laisvę ir saugumą Šengeno erdvėje.

SIS padeda vykdyti **veiklą**:

- nacionaliniams sienos apsaugos pareigūnams,
- policijai,
- muitinėms,
- imigracijos institucijoms,
- už nusikalstamų veikų prevenciją, nustatymą, tyrimą arba baudžiamąjį persekiojimą už jas atsakingoms valdžios institucijoms.

Prieiga prie SIS suteikia nacionalinėms kompetentingoms institucijoms galimybę tikrinti perspėjimus dėl Šengeno erdvėje ieškomų asmenų ar daiktų. Prieiga prie SIS duomenų **suteikiama tik atitinkamoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms.**

SIS buvo atnaujinta ir į ją įtraukta naujų elementų.

Pažeidžiamiausių asmenų apsauga

Į SIS dabar yra įtrauktos ir **perspėjimų dėl vaikų, kuriems kyla rizika būti pagrobtiems, bei pažeidžiamų asmenų, kuriems kyla rizika, kategorijos.** Šie perspėjimai padės užkirsti kelią vaikų grobimui ir neteisėtam išvežimui į užsienį. Šios kategorijos papildo **perspėjimus dėl dingusių asmenų.** Informacija apie šių rūšių perspėjimus nedelsdami gali keistis nacionaliniai ryšių palaikymo centrai ir nacionalinės kompetentingos institucijos. Be to, dingusių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal pirštų atspaudus arba DNR, kai pirštų atspaudų nėra.

Bendradarbiavimo stiprinimas

SIS suteikia institucijoms informacijos apie **perspėjimų dėl ieškomų asmenų ir daiktų priešastis ir apie veiksmus, kurių reikia imtis.** Prie šių duomenų prieiga dabar turi FRONTEX būriai ir daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų.

Nustatytos aiškesnės **keitimosi papildoma informacija**

taisyklės ir patobulintos struktūros: su SIS susijusia informacija Šengeno šalyse keičiamasi per nacionalinius ryšių palaikymo centrus (SIRENE biurus). Europolas dabar gali keistis informacija apie perspėjimus, susijusius su teroristiniais nusikaltimais, ir į jo kompetencijos sritį patenkančią nusikalstamą veiką tiesiogiai su šiais nacionaliniais ryšių palaikymo centrais.

Neteisėtos migracijos valdymas

Nauja perspėjimo dėl gražinimo sprendimų kategorija ir patobulintos geresnio ne ES piliečių, dėl kurių paskelbti šie perspėjimai, **tapatybės nustatymo priemonės** padės spręsti neteisėtos migracijos problemą.

SIS suteikia galimybę valdžios institucijoms atlikti paiešką ir naudojant pirštų atspaudus nustatyti, ar tikrinami ne ES piliečiai turi teisę atvykti į ES ar joje būti. Į SIS taip pat bus įtraukiami duomenys apie suklastotus dokumentus, įskaitant kelionės dokumentus ir vizų įklijas.

Kova su nusikalstamumu

Bendradarbiavimas ir dalijimasis informacija yra labai svarbūs kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu ir užtikrinant teisingumą.

Kovojant su nusikalstamumu SIS yra viena iš veiksmingiausių IT sistemų ES. Šengeno šalys naudoja SIS, kad **paskelbtų perspėjimus dėl asmenų, kurių ieškoma siekiant juos suimti** baudžiamojo persekiojimo arba apkaltinamojo nuosprendžio tikslais **dėl su terorizmu susijusių nusikaltimų arba sunkių nusikalstamų veikų**.

Šengeno šalys taip pat naudoja šią sistemą, kad paskelbtų perspėjimus dėl patikrų asmenų, kurie padarė arba gali padaryti sunkias nusikalstamas veikas, ir dėl su tomis nusikalstamomis veikomis susijusių tam tikrų daiktų. Nacionalinės institucijos skelbia perspėjimus, kad nustatytų dingusių asmenų, pažeidžiamų asmenų, kuriems kyla rizika ir kuriems negalima leisti keliauti arba būti išvežtiems į užsienį, asmenų, kurie turi padėti teismo procese, įskaitant liudytojus, atsakovus arba nusikaltimų aukas, buvimo vietą ir juos apsaugotų.

Jos gali paskelbti perspėjimus, kad nustatytų nežinomus teroristinių nusikaltimų arba sunkių nusikaltimų vykdytojus naudodamos pirštų atspaudus ir delnų atspaudus. Nacionalinės institucijos SIS taip pat naudoja, kad rastų daiktus, ieškomus norint juos konfiskuoti ar panaudoti kaip įrodymus baudžiamosiose bylose.

Jūsų teisių apsauga

SIS laikoma asmenų, dėl kurių paskelbti perspėjimai, asmens duomenų. Duomenų, kurie gali būti tvarkomi SIS, rūšys nurodytos ES teisės aktuose. Asmens duomenys taip pat tvarkomi, kai asmuo tikrinamas SIS. Tai daroma, pavyzdžiui, kai įvažiuojate į Šengeno erdvę arba kai policija jus sustabdo, kad patikrintų transporto priemonę. SIS užtikrinama asmenų teisė **susipažinti su savo duomenimis, taisyti netikslius duomenis, panaikinti duomenis, kurie sistemoje saugomi neteisėtai**. Be to, asmuo, dėl kurio paskelbtas perspėjimas dėl atsisakymo leisti atvykti ir būti arba perspėjimas dėl grąžinimo, turi būti tinkamai informuotas (**teisė į informaciją**).

Visi asmenys, dėl kurių paskelbtas perspėjimas, taip pat: turi teisę pateikti skundą nacionalinėms duomenų apsaugos institucijoms arba teismams; gali gauti kompensaciją už bet kokią žalą, padarytą neteisėtai tvarkant su jais susijusius duomenis bet kurioje Šengeno šalyje. Daugiau informacijos apie duomenų subjektų teises pateikiama [Teisės susipažinti su duomenimis įgyvendinimo gairėse](#).

Išorės sienų kontrolės stiprinimas

Papildomos SIS funkcijos, susijusios su **pirštų atspaudais** ir **asmens tapatybės dokumentais**, suteikia sienos apsaugos pareigūnams galimybę įsitikinti, ar dėl ne ES piliečių yra paskelbti perspėjimai dėl draudimo leisti atvykti ar būti ir ar jie nekelia pavojaus saugumui, ir nustatyti tikrinant pateiktus galbūt suklastotus dokumentus. Valdžios institucijoms lengviau sutikrinti perspėjimus dėl ES piliečių, kurie yra ieškomi arba įtariami nusikaltimais.

©Europos Sąjunga, 2022 m.

Pakartotinai naudoti šį dokumentą leidžiama su sąlyga, kad bus nurodyta atitinkama nuoroda ir bet kokie pakeitimai (Creative Commons Priskyrimas 4.0 tarptautinė licencija).

Visos nuotraukos ©Europos Sąjunga, jei nenurodyta kitaip.

PDF: DR-07-22-710-LT-N | ISBN:978-92-76-54862-1 | DOI:10.2837/669610